

**"Görüyorsun ya bir sevdayı büyütüyoruz seninle
Sana değiniyorum, sana ısınıyorum, bu o değil
Bak nasıl, beyaza keser gibisine yedi renk
Birleşiyoruz sessizce."**

Edip Cansever

Halis Ulaş*

Yaşamlarımızda, kendimizin ve sevdiğimizlerin doğum günleri gibi, gelmesini ipe çektiğimiz özel günler vardır. Hatırlanmanın mutluluğu bu günleri diğer günlerin sıradanlığından ayırır. Tıp fakültesini bitirdiğimizde ise gelmesinden korktuğumuz aylarımız oldu. Eylül ve Nisan. Eylül, sarıların yeşillere baskın geldiği sonbaharın ilk ayı. Belki de hüznün yakıştığı tek ay. Nisan, eylülle başlayan soğğun hakimiyetine son veren ay. Doğanın yenilediği, eriklerin dallarını çiçeklerle süslediği ay. Tüm bu güzellikler yaşamımızda önemli yol ayrımına neden olacak bir sınavla üç harfe indirildi: "TUS". TUS öncesi aylar da alfabenin ilk beş harfinden hangisinin doğru olduğunun bulunabilmesi için uykusuz gecelere ve kalın kalın kitaplara adandı.

Gelmesinden korkulan aylar hep biraz erken geldi ve hep sınava biraz eksik hazırlanılarak, başkent yollarına düşüldü. Alfabenin ilk beş harfinden hangisinin doğru olabileceği uğruna uykusuz geçirilen gecelerin, okunamayan kitapların, izlenemeyen filmlerin ve eksik kaldığımız her şeyin faturası üç buçuk saatte kesildi. Sınavın sonucu ya eylüldür ya da nisan. Eylülse umutlar bir sonraki sınava kadar sararan yapraklarla birlikte toprağa karışır; ama nisansa sonbaharın ayazında içimizde çiçekler açar. Bizim için sonuç nisandı.

Kazandığımız bölümlere kaydımızı yaptırdıktan sonra daha önce duymadığımız rakamlarla belirlenmiş yasalara bağlı devlet memuru olarak asistanlık hayatımıza başladık. İlk öğrendiğimiz şey ayda kaç nöbet tutacağımız oldu. Böylece uykusuz geceler yeniden başladı. "Olsun uykusuz gecelerde harcadığımız emeğin karşılığı nöbet parası olarak bize geri dönecek" diye düşünüyorduk. Ancak nöbet parası olarak kazandığımız paranın tuttuğumuz nöbetlerin yalnızca seksen saatini kapsadığını öğrenince şaşırarak kızdık. Zamanla bir aylık emeğimiz karşılığında aldığımız maaş da yetmemeye başladı. Maaşımızın her geçen gün artan fiyatlar karşısında gittikçe eridiğini görüp, üzüldük.

Eğitim ve öğretimimizin temelini oluşturan hiyerarşi, asistanlık hayatımızda da olmazsa olmazlardandı. En kıdemsiz olarak bu zincirin son halkasını oluşturan bizler, gerilimin boşaldığı halkalardık. Genellikle sorulan bir soruyu bilemediğimiz için bazen de

anlamakta güçlük çektiğimiz -bizim sorumluluğumuzda olmayan- sorunlar için, haklı olarak uygun bir dille (!) uyarıldık. Uyarılmalydık; çünkü yönetmeliğimizde, anabilim veya bilim dalımız tarafından gerekli görülen bilimsel çalışmaları ve -neleri içerdiğini bilmediğimiz- diğer görevleri yapmakla yükümlüydük. Sorulan soruların cevabını uykusuz gözlerle ve anlayamadığımız bir dilde okumaya çalıştık, beceremedik. Ancak kimse kapasitemizi aşan iş yüküne bir çözüm bulamadı, bizde çözüm bulunabileceği umuduyla bekledik. Oysa anlayamadığımız bilgiler için yapılandırılmış bir eğitim programı olmalı diye düşündük. Anlayamadığımız bilgileri öğrenebilmek için kongreye gitmeye niyetlendik; ancak tatil köylerinde yapılan kongrelere paramız yetmedi. İlaç firmalarının insiyatiflerine kaldık, küçüldük.

Şaşırdığımız, kızdığımız, üzüldüğümüz, uyarıldığımız, beceremediğimiz, düşündüğümüz ve küçüldüğümüz tüm bu sorunları ifade edebileceğimiz, sorunlara çözüm bulabileceğimiz yaptırım gücü olan bir örgütlenmenin olmadığını gördük, ağlanacak halimize güldük.

Her birimiz farklı uzmanlık dallarında olabiliriz; ancak sorunlarımızın büyük bir bölümünde ortaklaşıyoruz. Tıpkı farklı kaynaklardan doğan ancak benzer çalkantılardan, benzer dar boğazlardan geçen nehirlerdeki su damlaları gibi. Kimimizin kat edeceği mesafe kısa ve çalkantisızken, kimimizin kat edeceği uzun yolda akıntılarla boğuşmak zorunda. Oysa temel sorunlarımız ortak ve sonuçta ulaşacağımız yer hekimlik denizi. Asistanlık hekimlik hayatımızda geçici bir süreç olabilir; ancak hekimlik denizi, nehirlerle beslendiği sürece vardır. Denize ulaşan damlalar azaldığında ya da kirlendiğinde etkilenecek olan denizin bütünüdür. Birer damla olarak başladığımız asistanlık serüvenini genellikle de birer damla olarak bitiririz. Durum böyle olunca nehrin akışına uyararak sürükleniriz. Bazen etrafa saçılır, bazen de sağlık sisteminde var olan kirlilikten payımıza düşeni alırız. Oysa bir arada durabilirsek nehrin içinde sürüklenmek yerine akışını kontrol edebilir, çalkantılar karşısında savrulmaz ve var olan kirlilikle mücadele edebiliriz. Unutmamak gerekir ki "Bazen bir okyanusun çarpıntısını tek bir dalga oluşturur." O dalgayı biz oluşturabiliriz.

(*) DEÜTF Psikiyatri AD